Ч. 149 (11.117). Львів, четвер 7. липн[illegible] [illegible] XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Нова журба.

Львів, 6. липня 1927.

Нова велика журба спала на весь польський правий табор, точніше на всю хієнопястівську компанію у звязку з відбуваючимися виборами до сільських і міських громадських рад у Сх. Галичині. Дійсно незавидне положення усіх тих ендецьких, пястівських, християнсько-народових та інших польських гурапатріотів. Журба за журбою, удар за ударом спадають на їх голови. Бож подумати лише! Будуччина сойму неясна, сповита серпанком таємничого невідомого, поспішні роботи того сойму у формі передсмертних судорогів теж без ніяких реальних перспектив, суспільно-політичний радикалізм у Польщі росте, а до того всього ще й вибори до самоврядування у Сх. Галичині і на Волині. Зокремаж біда з ними особливо у Сх. Галичині. По селах побідниками виходить українське населення, але й по містах проходять у поважному числі українські та жидівські кандидати, а провалюються численно вшехпольські народові лісти. Для хієнопястівських будівничих це велика журба.

Не диво тому, що зродилася в тому таборі на соймовому терені „спасенна" думка, припинити або уневажнити відбуваючіся тепер вибори. Тут на диво польські соціялісти з ППС готові солідарно підтримати правицю, а в першій мірі звьонзек людово-народови і готові приложити рук до того, щоб на території Східньої Галичини далі панувала в ділянці самоврядування безвідповідальна, анархічна комісарщина, словом, щоби далі продовжувалася та поширювалася руїна громадського добра.

Хто буде тепер правити „польськими" містами? — питається з патосом „Слово Польське"? І туткже з болем цілої „патріотичної душі", з невисказаною мукою „україножадного" серця, спрагнене реальних канібальських подвигів відповідає:

„Уряд зробив експертимент. Наказав переведення виборів правдоподібно в орієнтаційних цілях, щоби добути деякий фактичний матеріял. Цей матеріял чи осягнув, а каже він, що міста при нинішньому режімі дістаються майже без виїмку в руки елементів, які в недавній війні ми мали проти себе: частинно вітверто на фронті, а в другій частині за кільчастими дротами в Яблонім; створеній особами нинішньому урядові близькими".

Отже не сміють ті, що ще вчора були на фронті, також як ті, що валялися в концентраційних таборах на еміграції — всі вони не сміють мати ніякого голосу на своїй рідній землі та в справах громадського добра. Очевидно, що найкраще булоб їх взагалі усунути з лиця тієї землі. А тоді вже малиб спокій і не попадалиб у чорну розпуку ендецькі рабіни та їх вірні. В Сх. Галичині взагалі, на думку ендеків, ніяких виборів до громадської самоуправи не треба, доки в них можуть брати участь українці. Бо якаж буде користь для держави з теперішніх виборів? — питає слідом за „Словом Польським" столична „Варшавянка"

„Хто хоче хай вірить, — пише вона — що ослаблення поміркованих (тобто хієнських! — Ред.) елементів суспільности, на користь лівиці та меншостей вийде на користь державі".

Бо всі вони ті з „Варшавянки" і „Слова Польського" в те не вірять. І слушно, бож повинна по виборах припинитися вже раз у ділянці самоврядування система синекур для всяких „добре заслужених" вшехпольських шовіністичних громил та розтратників громадського добра, повинна скінчитися і політика визиску місцевого майна на користь усяких далеких українському населенню „центрів", а все воно і всі прибутки з нього повинні йти виключно на потреби місцевого населення на піднесення місцевої господарської, рільної та іншої культури.

Повинніб, та як воно фактично буде, не знати. Бож деякі представники теперішнього „санаційного" правління уже недвозначно заспокоюють правицю в тому, що її страх та журба за будуче самоврядування передчасні. Передчасні тому, що

„не можна забувати, — каже воєвода Корсак у своїм інтервю з представником варшавського ультра-правого щоденника „Дзєнь Польскі" (ч. 150) — що громадські ради підлягають контролі влади, яка не спиниться у випадку дійсної потреби і перед розвязуванням рад, які не дають гарантій льояльности супроти держави. Бажати треба на будуче скріплення безпосереднього надзору над самоврядуванням, головно з боку повітового самоврядування (що далі буде складатися з наказної комісарщини! — Ред.) а також стислої контролі з боку воєводів. Булоби дуже побажаним, **щоби старости стали з уряду комісарами повітових рад**"

Чогож більше треба? Цеж такий знаменитий плястер на усі побоювання і журбу, словом на всі рани польських гурапатріотів, що кращого й самі ендецькі надрабіни Ґломбінський або Ст. Грабський у теперішніх обставинах не придумалиб. Не стане комісародержавія в селі та місті, зате буде воно в повітових радах. І свою ролю буде виконувати напевно справно. Неодної громадської ради скоро не стане, а на її місце зявиться знов наказний комісар і все буде в порядку. І тому направду заскоро попадають польські україноїди у перманентний стан журби за ненарушимість їхнього „стану посідання". До тогож і сойм береться за справу вирішування самоуправного законодавства не на жарт. Ось через цілий цей тиждень будуть відбуватися перманентно пленарні засідання сойму. А на порядку їх нарад і праці стоять лише такі законопроєкти: 1) про сільську громаду; 2) про міську громаду; 3) про повітові комунальні спілки. Референтами тих справ від адм. комісії є Путек, Яворовський і Козловський. А це хіба теж має деяку вартість для зажуреної правиці.

Національна політика уряду УСРР.

Освітлення національної політики харківського уряду Буценком на сесії Ради Національностей ЦВК. СРСР. у Москві.

На сесії Ради Національностей у Москві виголосив перший секретар ВУЦВК-ту Буценко обширний реферат з цифровими даними з червня п. р. про національну політику харківського уряду. Деякі місця того реферату мають просто сензаційно-ревеляційний характер.

Буценко зазначив, що радянська влада стрінулася на Україні при переводженні національної політики відносно національних меншостей з загостренням національного шовінізму, антаґонізму та антисемітизму серед населення, які підтримували „глитайські та петлюрівські елементи.".

Із контрреволюційних орґанізацій, що ввійшли до історії громадської війни на Україні — говорив Буценко — слід згадати такі: сіоністи, поміщицько-глитайський союз, кольоністи з озброєними відділами, „озброєні комісії підтримання порядку" серед менонітів (переважно німці!), німецький право-есерівський союз селян, „союз громадян німецької раси", глитайсько-клерикальні орґанізації у польських селах, дрібно-буржуазний, сепаратистичний „союз елінів" маріупольського повіту і націоналістичні спортові орґанізації молоді. Ось з такими контрреволюційними орґанізаціями — казав Буценко — зустрілися комуністи серед національних меншостей на Україні у часи громадської війни. На те, щоби визволити селянські та робітничі маси спід того впливу і притягнути їх до радянського будівництва, харківський уряд рішив повести серед національних меншостей роботу обслугування їхніх культурних та господарських справ.

Як він це зробив? Облекшило йому цю справу те, що деякі меншости живуть компактними масами. На Правобережжі живе так найбільше поляків. Буценко стверджує, що цю роботу було легко виконати серед нацменшостей, бо „культурний їх рівень значно вищий від культурного рівня українців". Особливе значіння мала і має російська культура, як культура пануючої колись, а нині так само, нації, що мала сильний вплив особливо на міста і на верхи заможних кол сільського населення та інтеліґенції. Російська мова стверджує Буценко, є нині мовою більшости робітництва, в тім числі українців, жидів та інших національностей. На 1000 душ населення є лише 283 грамотних українців, а на такуж скількість душ є на Україні грамотних 454 москалів, 601 поляків і 623 німців. Ці дані походять з кінця 1924 р. Буценко твердить, що вони тепер змінилися на краще для українців. Дай Боже!

Якже представляється далі практична робота серед українських нацменшостей? В червні цього року було на Україні 872 національних ради. Між ними 272 російських, 237 німецьких, 139 польських і 56 жидівських, а крім того 45 болгарських, 39 грецьких, 57 молдавських (а в тім і 14 поза межами автономної молдавської республики), 13 чеських, 2 білоруських і 1 шведська. Робота в справі виділювання національних рад, на думку, Буценка ще не закінчена. Їх будуть далі виділювати

Все діловодство і урядування в тих радах відбувається в мовах меншостей. Національних районів є нині на Україні 21, а в тім 9 російських, решта німецькі, а один польський і один жидівський. Їх теж буде більше, бо в найблищій будуччині мають виділити ще кілька російських районів.

Щож ще зроблено для тих національних меншостей? Каже Буценко, що засновано для них по червень ц. р. 88 судових камер, а в тому: жидівських 36, російських 30, німецьких 12, польських 6, болгарських 4. Стількиж само є слідчих камер. Про число шкіл Буценко чомусь не згадує. А шкода, бо пропорціонально до числа населення їх далеко більше ніж українських шкіл для української більшости. За те згадує він коротко про господарські добутки нацменшостей. Отже за останніх 5 років зорґанізувала влада серед них 246 колективів на площі понад 30 тисяч десятин землі (це переважно жидівські колективи!). „Нині — каже дослівно Буценко — земельного фонду вже нема і ми ставимо перед союзним урядом питання про те, щоби нам дали спеціяльні фонди для переселення жидівської бідноти. Жидівські селяни розводять інтензивні культури, намагаються перейти на культурний сівозмін (тоді, коли українські „некультурні" селяни мусять переходити „побутозмін" та переселюватися в світ за очі на далеку Сибір у пошуканні за землею!) та машинізують своє господарство". Ось які похвали! Останніми літами дістали і німецькі кольоністи з вільного українського земельного фонду 52 тисячі гектарів управної землі. Словом ідилля для українського селянина і робітника.

„Політична" париська сензація.

Від 10 днів Париж має неабияку сензацію: провідник роялістів Доде вийшов з вязниці, помилуваний одним з своїх товаришів, який при телефоні наслідував голос міністра внутр. справ, видавши наказ директорові вязниці випустити Доде негайно. Містифікація виявилась щойно тоді, коли Доде мав час сховатись... по нинішній день. Роялісти „ликують" заявляючи, що від тепер будуть боротись з урядом усіма засобами, коли він важився вжити супроти їх провідника насильства і взяв його поліційним наступом зпоза редакційних барикад.

Гуде вулиця, преса і парлямент. Ніхто не знає, в якій мірі треба брати останній інцидент поважно. Доде — дуже талановитий письменник, критик, публіцист, промовець, а при всьому цьому: не менший комедіянт. Більш як літературу, більш як свого „короля" — теперішнього голову Орлеанського дому, кн. Ґвіз, більш як усі свої ідеї — він любить скандали. Коли він перебиває послам у парляменті своїми сурмовими вигуками та грубими дотепами, коли проводить прилюдним вічем — у повітрі висить хмара скандалу. Він почав свою літературну карієру повістею „Камчатка", де образив родину своєї першої жінки. (внучку великого В. Гюґо) з якою розвівся; його політична карієра почалась арештом за нічні вуличні авантури. У „Лібр Пароль", де Доде почав публіцистичну діяльність (під впливом ворожнечі з республіканцями через своє нев-

затне подружя), він розвів кампанію проти другів свого батька, великого письменника Альфонса Доде: — проти Золі та Клемансо.

Завдяки його заслугам, теперішній орган роялістів „ЛАксіон Франсез" став денником. Від 30 літ він гуде у ньому щодня погрозами революції. Підчас усієї війни він писав там явні доноси на всіх „зрадників": від бувш. премієра міністрів Кайо до Ромен Роляна включно. Він не переставав домагатися окупації Рурщини та офензиви після підписання миру аж на Берлін, щоби змусити Німеччину до заплати відшкодувань. При кінці 1923 р. Доде дістав нову невичерпану тему до щоденних офензивних статтей. Одного дня найшли його 15-літнього сина в авті без памяти; його перевезли до шпиталю, де він помер кілька годин пізніше. До нині не розвязано питання, чи це було вбивство чи самовбивство; кулі в авті не було. Синок Пилип, істеричний хлопчина, втік з хати до свого приятеля, анархіста, якого повідомив, що має намір убити Поанкаре. Цей молоденький „анархіст" повідомив про це поліцію.

Пішло слідство і коментарі преси. Доде обвинувачував поліцію і міністрів у співучасти в злочині. Шофер, на якого він вказав як на виконавця атентату, подав Доде в суд. Доде не міг нічого доказати. Його засудила на кару арешту. У порівнанні з кампанією, яку вів Доде у своїм органі проти уряду і поодиноких осіб, називаючи їх злочинцями, була це смішно дріба кара, радше формальність про „око людське". Його політичні противники не брали його істерії надто поважно і не хотіли робити з нього героя-мученика, дозволяючи йому „викричатись" щодня досхочу.

Аж ось удалось самим однодумцям Доде зробити з нього героя. Дешевим ефектом, мов у французькій фарсі, але вдалось. Доде сидить десь у затишку, з жінкою та дітьми, — одні кажуть у Швайцарії, інші в Бельгії, треті в Італії, ще інші (самі роялісти пускають ці вістки) в Парижі, — щодня одержує всі листи та часописи, пересилає до часопису статті і кепкує. За співучасть в його утечі арештували відповідального редактора „ЛАксіон Франсез" Піжо та телефоністку, — у парляменті внесено інтерпеляції в цій справі і дискусія над нею ось-ось начнеться.

Та у всій цій справі найважніше ось-що: „Журналь де Деба" стверджує в правничій статті, що по закону Доде не грозить ніяка більша кара, якби його найшли: „Вязень, коли не сидить за злочин, не робить нічого злочинного, коли втікаючи вживав тільки хитрощів, брехні або переодягнення". А його спільники відповідають також досить слабо: тільки за привласнені функції, до яких не мають права.

Тому не диво, що коли соціяліст Ляфон вніс у парляменті інтерпеляцію під заголовком „Чому так легко можна попасти і так легко вийти з паризької вязниці" — на посольських лавках залунав сміх як від свідомого дотепу і йому відповіли, що на це він найкраще почує відповідь у кабаретових сатиричних пісеньках. Доде любить немилосерну сатиру та сміх із свого велеканського черева. Він має її. Та в данім випадку він готов перерахуватись із своїми однодумцями. Вся утеча, що пахне водевілем якось не дуже йде в парі з боротьбою за політичні ідеали та за розяснення тайни довкола трупа 15-літнього хлопця. Уряд не захитається від такої комедії, тільки гумор кабаретів і фейлетоністів зміцниться.

Потреба фахового шкільництва.

Про конечність фахової освіти для нашої молоді зайва річ когонебудь тямучого переконувати. Тому льогічним висновком повинна бути дбайливість, щоби наша молодь мала де фахово вчитись, себто треба подбати за українські фахові школи.

Досі у нас на тому полі майже нічого не зроблено, бо власними силами ми не мали спромоги утворити відповідної скількости фахових шкіл, а за державні ми, по правді, ніколи поважно не старалися, бо все ще маємо звернені очі на гімназії. От і тепер в справі гуманістичної гімназії у Львові ми скликували наради, віча, висилали депутації аж до Варшави, а що часописних статтей зробили ми для придбання фахових шкіл? Отже наслідки такі, що не маємо ні одної державної фахової школи.

Щойно тепер повстає така фахова школа у Мостах, та не буде вона українська, хоча ми крім звичайних податків платимо на фахове шкільництво грубі тисячі у виді 25 проц. додатку, коли оплачуємо патенти від тусячів наших кооперативних і приватних торговельних і промислових предприємств.

Тому наші посли, громадянські, шкільні, освітні, міщанські, ремісничі і купецькі організації повинні домагатись заcновування на наших землях українських фахових середних шкіл і варстатів припоровлених до місцевих потреб, до занять мешканців даної місцевости і її окруження. А заки це станеться, ми повинні домагатися видатного субвенціонування нашого приватного фахового шкільництва, бодай до тої висоти, щоби державними субвенціями можна було покрити платні учительських сил тих шкіл, та забезпечити відповідно їх кабінети і варстати, що є основою всякої науки у фахових школах.

Інакше ми на тому полі не вдіємо богато, бо шкільні оплати все будуть відстрашувати нашу убогу молодь від фахових шкіл.

Де і яких фахових шкіл маємо домагатися, це повинна вирішити „Рідна Школа" в порозумінні з іншими установами, а зокрема з українським Технічним Товариством у Львові. Справа пильна, бо новий шкільний рік за плечима. Ми повинні би бодай на разі добитись належних нам субвенцій, щоби можна було в наших школах поменшити високі оплати і тим дати спромогу вчитися в них бідній дітворі.

Поможім здвигнути дім-захист для українських письменників і журналістів у Ямнії. Засвідчім ділом зрозуміння важкої культурної праці і виявім свою вдячність українським робітникам пера!

Жертви слати на адресу: Львів, Підвале 7, Земельний Банк Гіпотечний, книжечка ч. 1141.

Виборчі вислiди.

ЖОВКВА.

В Жовкві при виборах 26, 27 і 28 червня ц. р. в 4-тім колі вийшло 3 українців, 6 жидів і 3 поляків, в тим, що два перші заступники українці. На 3000 голосуючих взяло участь ледви 1468. У 3-ім колі дня 30. червня, 1. і 2. липня на 2700 управнених взяло участь ледви 935, вийшло 5 українців, 5 поляків і 2 жидів і також два перші заступники українці. Дня 4. липня вибори до 2-го кола (перевага жидів), а 5. липня до 1-го кола, де вийдуть самі поляки; є тільки надія, що першим заступником буде українець.

КАМІНКА СТРУМИЛОВА.

При виборах до четвертого кола вибрано 3 українців, 4 жидів і 5 поляків.

БУСЬК.

Українці матимуть у новій раді 13, поляки („направяки") 18, жиди 17 представників.

ЯСЕНИЦЯ ЗАМКОВА.

На 24 радних українці мають 15, поляки 6, жиди 3 представників.

БЕЛЗ.

Давно вичікувані вибори до громадської ради в Белзі відбулися в днях від 27. VI. до 1. липня ц. р. Відбувалися вони під знаком боротьби всіх чесних елементів з клікою, пануючою в Белзі від кільканадцятьох літ, під проводом т. з. „комісаржа жондового", якому асистує вічний магістрацький синдик, місцевий адвокат д-р Валер. І теперішні вибори спочивали в його руках, як теж в руках його вірного приятеля, комісаря Адольфа Худзіка. Вони оба як сіямські брати разом підпираються і держаться. В руках цеї двійки спочивав був увесь виборчий апарат, який заздалегідь мав за всяку ціну вдержати при владі дотеперішню магістрацьку кліку під проводом повищих двох панів. Зєднані національні групи вложили богато енергії і коштів для переведення цих виборів, сподіючись, що вдасться усунути тих махерів і віддати праці міста, що розпоряджає великим майном, в руки чесних людей. Одначе ті змагання закінчилися повною невдачею обєднаних демократичних національних груп. Магістрацька кліка приготовилась так, що змагання противної сторони мусіли остати без успіху. Сконструовано відповідно виборчу листу, повписувано богато небіщиків, головно жидів, не вписано богато поважних громадян, для здуття переваги в І. колі вписано учителів, котрі вчать деінде, повписувано в собі рівних нальниць без близшого означення, опущено богато видних громадян на підставі неправдивих карних вироків і т. п., а відтак при самім виборчім акті практиковано шахрайства, які з успіхом від років літ супроводжають „галицийске вибори". В виборчих урнах знайдено більше карток, як було голосуючих, а контролі зєднані демократичні елементи не мали жадної, а виборча комісія була в руках кліки, а вона рішила за всяку ціну ввести до ради Адольфа Худзіка, д-ра Валера і тов. Д-р Валер донині лявірував і щойно тепер показав своє дійсне обличчя не тільки українцям, але також чесним полякам та жидам, піддержуючи темних духів. Думаємо, що урядові чинники уневажнять ці вибори.

НАДВІРНЯНЩИНА.

Вибори в більшій части сіл уже відбулися. Про вислiди в поодиноких селах повідомимо аж по укінченні. В самій Надвірній вибори вже відбулися. Вислід такий, який умовлено з жидами, а саме: 15 українців, 15 поляків і 18 жидів (жиди тут найчисленніші). Всі українці йшли зорганізовано, голосувало около 80—85 проц. так, що сусіди подивляли нашу справжню зорганізованість. Розуміється, не обійшлося без кирині на тлі особистих амбіцій, та то, на щастя, в цілком незначній мірі. З українців увійшло до ради: 4 інтелігенти (д-р Николайчук, нотар Запчківський, учитель Лиляк і д-р Сапоцький (радний), двох купців (Свищ і Павлусевич) та 9 міщан. Всі вони стоять на національній платформі.

СТАНИСЛАВІВЩИНА.

В *Залукві* коло Галича переведено вибори до громадської ради в днях 27. і 28 червня ц. р. При виборах перейшла у всіх чотирьох колах в цілости українська листа. На 48 членів громадської ради не вибрано ні одного чужинця, увійшли до ради самі свідомі українці. Поважно було загрожене

К. АНИЩЕНКО. 2

МИРОНОСНИЦІ.

(Продовження.)

— Та думаю, що горох треба заикнути.

— Не-е, ти вже до мого діла не встрявай. Сама горох сіяла, сама й молотила. Тобі горохяники печу, ну й попові з пуд дам... Ти злигався з комуністами — я тобі не перечу й не суджу. Може, Господь веде тебе такою стежкою до спасения душі. Може з того якесь добро миру хрещеному вийде. А проте, Петре, хтоб не панував на цім світі, до того світа йому зась... — Та нема-ж того світа. — Хто тобі сказав? — Та кого хочте спитайте. — Ну кого-ж? Тебе чи оту стрижену чаплю, що вам, розумним, девяту клепку вставляла? Ну, хай-но спитаю самого найрозумнішого вашого комуніста чи комисара. Що воно мені скаже? Чи воно там було, чи бачило?!... Набили йому в голову — от і плеще. А ви за ним... — Той світ тільки в дурних бабячих головах. — Хоч і дурні, та своїм розумом живуть. — Де там той розум? одні попівські теревені. — Добре: хай попівські. Тобі стрижена чапля сказала, що того світу нема — ти повірив. Мені піп каже, що той світ є — я йому даю віри. Та й сама бачу, що сонечко не по-дурному світить. Хтось керує світом. То виходить, що я з дурною головою розумніша за тебе. Ти йдеш до заводу та на зборню — тільки й розмови: земля, хліб, гроші, глитаї, куркулі, пролетарі... Одна суета земна. Я до церкви йду — про душу піклуюсь: і про свою, і за покійного твого батька молюсь, і за тебе на часточку подаю... і за всіх бідних та покривджених молюсь, і за тих, що в морі та в біді перебувають... і за ворогів молюсь... і щоб війни не було, і щоб...

Вже й не доказала. Петро одвернувся. Та й що він міг сказати?... Кажу до нього:

— Петре! — як встанеш, сину, то вимий голівку. — Та я в заводі мився. — Що-то в заводі... я наставила літепло з мятою — вмість тобі всяку нечисть. — Е, мамо! — обзивається — якби це мені перевернути вас на свою віру... — Перевертай! — Ось поведу вас на завод; побачите там картину: всі київські святі знеславлені. Тоді вже повірите. — Найшов чим перевертати! — Що-то вони? І тебе, — одказую, — можна знеславити. А що-ж з того? Хіба од цього сонечко світити перестане чи од заводу почне сходити?... чи може зорі вночі потемніють?... З вами не зблакаєш... — Тото-ж бо...

І побігла рядити мироносниць. Прикинула собі: Ониська, я, баба Іванчиха...

II.

Заско тла до Іваньків — немає старої дома; десь бабує. А молодичка-московка, як почула про мироносниць, аж затремтіла од радости. — „Візьміть та візьміть, бабусю". Подумала собі: „Молода ти — не личить, але тим часом: Господь славу собі творить і через малу дитину". Одарка-ж і каже:

— Бог вам стежку до мене проказав. Так нездужаю, так нудьгую...

Пильно глянула на мене: страждення. А таке-ж миле, таке хороше та щире. Спитала — „Що-ж то з тобою доню?"

— Була війна, була й революція, і спокій добрим людям прийшов, а про Михайла ані духу...

—Дасть Бог — повернеться.

—Ні, хай краще не вертається. Буду вам казати, як на сповіді. Мені вже не соромно й не страшно. Виснажилась я. Чи пригадуєте, бабо, як копали шанці понад Дніпром, через Переправку та Козацьке? І я копала. Гарні були заробітки та й весело було. Копала-не-копала, а впав мені в око один саперняк. Телень-белень — до себе на вареники покликала. Мати саме бабували у долинської Усті: на цілий тиждень вирядилися з дому. Наварила вареників, пляшку самогону на стіл — затулила вікна хустками. Наче з Михайлом... На другий раз привів москалик товаришів, а я накликала московок. Мати знов десь бабували.

Неділь може через шість або й вісім здіймаю якось сорочку та глянь собі на груди. Що таке? Начухмарилась од бліх? Ні. Лапаю пальцем: тіло як тіло, а перісте — наче лататтяна ставу: такі вам рожевенькі кружальця по-під шкурою. Груди, живіт прямо обсипано, а на шиї — разок того кумедного намиста. Короста? Та ні. Тіло чисте зверху, а кружальця — з середини. Притиснеш — нема, але випалазить знов. Полапала — полапала, подивувалась тай забула. Тільки нудьга мене взяла: вийду на город та гляну на всю нашу округу — не весело мені, щось серце сkиде і наче важко мені ходити — в землю тягне... ні на їжу, ні до питва:

Мати якось і питають:

— Одарко, що це з тобою?! За тиждень так посунулась — хай Господь милує? За Михайлом сумуєш? Охо-хо-хо, де він, козак, подівяється: чи за Україну бється, чи до комуни пристав, чи може загинув в полі без християнської покути? Хай легенько згадається, коли ще живий, а вже коли Господь його покликав до себе — царство йому небесне...

І захлипала стара. І я хлипаю, тільки з іншої причини.

— Чи то пристріт, чи знаю, — кажу до матери, — світ мені в очах перевертається...

— Ой, Господи, заступи і помилуй! Біжи дочко, до баби Кривобочихи: хай пошепче... І от пиріжечків однеси — забабованих... та й рябеньку качку візьми... І вклонися низенько.

(Продовження буде.)

зерше виборче коло, а це тому, що місцеві жиди і варіяти пішли при виборах проти українців. Це слід нашим громадянам на будуче запам'ятати. Той світлий вислід переведених виборів треба завдячувати головно співпраці місцевої інтелігенції з селянами, як також обставині, що місцевий парох, о. Роман Лободич, має безоглядне довіря у своїх парохіян. Вибори в Залукві є найкращим доказом того, скільки може зробити під національним оглядом священик у селі, якщо зуміє здобути собі належне становище в громаді.

ЩИРЕЧЧИНА.

В *Липах* коло Щирця вибрано 16 українців і 16 поляків. При виборах ділялися страшні надужиття: дійшло до того, що поліцай Ян Мазуркевич видирав картрони. Громадяни внесли ... перед лю... і дер. Громадяни внесли протест, а наказний Пьотр Бартошевський протест не приняв, відносно цей протест прочого не приняв, відносли цей протест просто до старости.

КАМЕНЕЧЧИНА.

В *Діялові*, каменецького повіту, вибрано 11 українців, 11 поляків, 1 жида, а крім того входить 1 віриліст поляк. Громадський комісар Юзеф Пітон допускався при виборах великих надужить, фальшував виборчі лісти і тому такий некорисний вислід виборів. Внесено протест.

ЛЬВІВЩИНА.

В *Стронятині*, львівського повіту, вибрано чисто українську громадську раду. 6 наших 16 членів, а до ради увійде ще 1 віриліст поляк.

Виборчий рух.

ЗОЛОТО-ПОТІЧЧИНА.

На день 26. червня п. р. скликало кількох свідомих громадян села *Костільник* віче у своюму селі, на яке запросили представників Повіт. Нар. Комітету в Бучачі і Центрального Комітету Національного Об'єднання зі Львова. До президії віча вибрано о. сов. *Литвиновича* з Золотого Потока, п. *Глугана* з Костільник і п. *Федусевича* з Губина. Секретарював п. *Кузь Василь* з Костільник. По рефераті о. *Галібея* про завдання кооператив забрав голос делегат УНДО д-р Любомир *Макарушка*, що в своїм рефераті змалював теперішнє положення українського народу під Польщею і дотеперішню громадську господарку та вказав способи і шляхи, якими слід тепер іти нашому громадянству. П-а Галя *Шлемкевичівна* говорила опісля про співпрацю жіноцтва в кооперативнім життю, а інж. Антін Король з Бучача представив у довшім рефераті потребу просвітньої праці й потребу Лугів та Соколів. Як уроженець Золото-Потіччини представив у популярний та наглядний спосіб усі ті кривди, які кожний бачить у життю громади, повіту й цілого округа. По рефератах забирали голос місцеві селяни і представники найближчих сіл та оповідали про усі ті надужиття, які діються в околиці у звязку з розписаними виборами. На спеціяльну увагу заслугує довша беседа п. *Кузя* Василя з Костільник, який говорив про потребу строгого переведення в життя клича „Свій до свого". Присутніх на вічу було понад 1000 осіб, заступлених було 8 довколичних сіл. На вічу, яке було знаменито зорганізоване місцевими селянами, панував цілий час піднесений настрій, а закінчилося воно пізним вечером відспіванням національного гимну.

РАВЩИНА.

В неділю, дня 26. червня 1927 р. відбулося в **Городжеві** велике віче, скликане Повітовим Народнім Комітетом УНДО в Раві Руській. Віче отворив голова Повітового Комітету п. Любомир Данилович, вияснюючи програму партії УНДО та ріжниці поміж іншими партіями. Потім присутні вибрали до президії віча пп. **Фелька Верешака**, **Кирила Папіжа**, **Дмитра Сапігу**, на секретаря п. **Микиту Чабарика**. Реферат про виборчу ординацію до громадських рад і про потребу організації виголосив голова п. Любомир Данилович. Відтак у дискусії над цим рефератом забирали голос п. Андрій Бокало, п. Микита Чабарик і п. Йосиф **Бернацький**. На вічу ухвалено резолюції, після чого предсідатель віча замкнув його, підносячи велике заінтересування народу громадськими справами.

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і посилає дитину до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!

Знаменний обіжник.

Погрожують бойкотом і терором!

Перед нами обіжник „Повітової Організації Народової в Товмачі, який накладає на всіх поляків того повіту обовязок зберегти безумовно одностайний польський фронт при виборах і грозить клятвою і повним бойкотом тим, що важились би той фронт зломити. З того обіжника видно як на долоні, під яким моральним терором польських „організацій народових" є польська суспільність і що чекає тих поляків, що схотілиб виломитися з під того примусу й терору, яким затроює і які проповідує легально існуюча „Повіт. Організація Народова" в Товмачі. Зрештою документ цей говорить сам за себе, тому подаємо його в цілости.

Powiatowa Organizacja Narodowa w Tłumaczu. Do P. T. w.... do wiadomości. Następujące rezulucje uchwalono na pełnym Wydziale Pow. Org. Nar. w Tłumaczu dnia 13. czerwca br., do których zastosowania się, wzywa się wszystkich Polaków, zamieszkałych na tut. powiecie, pod rygorem złamania karności narodowej, oraz do jaknajściślejszego przestrzegania w czasie akcji wyborczej do rad gminnych. I. P. O. N. wzywa kategorycznie wszystkich Polaków, zamieszkałych na terenie tut. powiatu, by przy akcji wyborczej do rad gminnych dążyli bezwarunkowo do zachowania jednolitego frontu i solidarnie głosowali na wspólną listę polską, a unikali wszelkiego rozbicia wewnętrznego. II. Wzywa się wszystkich Polaków, by użyli wszystkich możliwych swojich wpływów w czasie akcji wyborczej w danej gminie tak, by wynik wyborów do rad gminnych przyniósł jak najkorzystniejsze wyniki pod względem narodowego stanu posiadania. III. Na wypadek świadomego wyłamania się któregokolwiek z Polaków z pod powyższego obowiązku solidarności narodowej — napiętnowanym zostanie odnośny osobnik jako szkodnik narodowy. IV. Wobec Polaków, którzy odważyliby się solidarność narodową złamać, zarządzić należy bojkot towarzyski i wykluczyć ich ze społeczności polskiej, — wykluczając ich ze wszystkich polskich towarzystw, religijnych, kulturalnych, społecznych i ekonomicznych. V. Solidarność narodowa przy wyborach do samorządów obowiązuje wszystkich, bez wyjątku, Polaków w powiecie tłumackim, — wydawanie zaś opinii o poprawnem lub niepoprawnem zachowaniu się pojedynczych wyborców, przysługuje wyłącznie i jedynie kompetentnym władzom Pow. Org. Nar. VI. Stała Komisja O. N. P. T. Decz... czakowski Edmund, Skibniewski Wacław lub Kołczanowski Kasper ma czuwać, by rozbieżności w akcji wyborczej nie było. Tłumacz, dnia 13. czerwca 1927. Sekretarz. (підпис) *Prezes.* (підпис)

Передвиборчі надужиття.

ЯВОРІВЩИНА.

В громаді Яжів Старий, повіту Яворівського урядує наказний громадський комісар Иосиф Кіт і урядує так, як йому це найліпше. Проти його господарки внесли громадяни села в травні п. р. зажалення до староства, одначе воно лишилося без успіху. З проголошенням виборів до громадських рад розпочав цей комісар передвиборчу працю зовсім по своїм забаганкам. Виборчу лісту уложив у цілости неправильно, богато управнених до голосування не повписував, а внесеної в тій справі рекламації взагалі не приняв. Громадяни внесли зажалення до староства, одначе ніякої відповіди на це не одержали. Вибори мають переводитися по 12-ім липня ц. р., отже громадяни села внесли зажалення до воєвідства на дотеперішнє поступовання комісаря та зажадали, щоб комісар Иосиф Кіт не мав права переводити виборів до громадських рад, бо громадяни села знають заздалегідь, який був би вислід виборів, якби їх переводив дотеперішний комісар. Побачимо, яку відповідь дасть воєвідство.

Зазначимо ще, що подібних зловживань повно у яворівському повіті.

З нарад сойму.

Закон про міські громади.

Варшава, 5. липня 1927.

На вступі нинішнього засідання сойму відчитав маршалок спис ев. розпорядків президента, внесених урядом до сойму. Опісля приступлено до дальшого опрацювання адміністраційної комісії про самоврядні закони. Як референт закону про міську громаду забрав слово пос. *Яворський* (ППС), що подав коротко хід нарад комісії над тим законом і його подрібні постанови. На основі проекту міста поділено на 3 групи: міста невиділені з повіту, міста виділені з повітів і виділені з воєвідств. Щодо державного нагляду, надається право нагляду самоврядуванням вищого степеня над самоврядуваннями нижчого степеня. Тільки над Варшавою, Лодзею, Краковом, Познанем, Львовом, Люблином і Бидгощем надзір має мін-во внутр. справ. Над іншими виділеними містами має надзір виділ воєвідський і виділ повітовий.

По зреферуванні пос. Козловським третього й останнього закону, предложеного адміністраційною комісією, а саме закону про повітові комунальні союзи, приступлено до загальної дискусії. По промові пос. Іцлера, що виголосив більшу промову, в якій заявив, що соймові самоврядні проекти зроджені є з поліційного духа, а знаменує їх панічний страх перед маревом національних меншостей, — дискусію перервано.

Найближче засідання сойму завтра в год. 11 передпол. з тим самим денним порядком.

Програма сойму.

Варшава, 5. липня 1927.

Під проводом маршалка Ратая радив сьогодні конвент сеніорів над устійненням порядку нарад сойму. Сойм збереться в середу і в четвер цього тижня, в понеділок і вівторок найближчого тижня і то двічи денно. Кожне засідання триватиме 7 годин. Самоврядна дискусія має тревати 56 годин.

Проти несправедливої реформи виборчої ординації.

Варшава, 6. липня 1927.

Вчора радила соймова підкомісія конституційна в справі зміни виборчої ординації до сойму і сенату. В генеральній дискусії промовляв між ін. голова Української Парляментарної Репрезентації пос. *Хруцький*, що заявився проти зменшення скількости мандатів, домагаючись навпаки — збільшення посольських мандатів для зах.-українських земель. Після поставлення кількох поправок пос. *Шрайбером* складали декларації пос. *Kepнік* ім. „Пяста", пос. *Дубанович* (Н. Х.) і пос. *Брила* (Х. Д.), в яких застерегли собі поставлення власних внесень на пленумі сойму в напрямі зміни виборчої ординації, що йдуть дальше як внески пос. *Повеля*. З уваги на ті декларації пос. *Шрайбер* заявив, що всякий компроміс не має ніяких виглядів на здійснення і тому вніс, аби підкомісія уважала свою задачу за скінчену. Голова комісії відповів на те, що піддасть під голосування зголошені поправки і щойно вислід голосування покаже, чи внесення пос. *Шрайбера* має своє оправдання.

Сьогодні конституційна підкомісія, що радила під проводом пос. Полякевича, покінчила загальну дискусію над проектом закону, що змінює виборчу ординацію. Останній промовляв у загальній дискусії пос. Хруцький, підчеркуючи щераз своє негативне становище до пропонованих змін, що є наругою над справедливістю і рівністю. Бесідник підчеркнув м. ін., що відсутність у дотеперішній виб. ординації інституції союзу літ була причиною створення 16-ти при перших соймових виборах, що була доволі неприродним під суспільним оглядом бльоком.

Референт пос. Полякевич, що забрав потім слово, ствердив, що партії правиці головною основою зміни виб. ординації уважали з початку зменшення скількости мандатів. Бесідник уважає це становище невідповідним. Недостачі у виб. ординації торкаються інших моментів. Референт стверджує, що лівиця заявилася засадничо проти зменшення скількости мандатів, а зате за введенням інституції союзу міст в округах, що запобігло би творенню неприродних бльоків. Усі члени підкомісії без вимки заявилися за забезпеченням польської репрезентації „на кресах". Є тільки ріжниці щодо способу переведення цієї засади в цілій державі. На основі цифр (пересічно падало при останніх виборах на 1 мандат 23.581 гол.) референт доказував, що в цілім ряді округів слід би радше мандати додати. Одначе цього ніхто не пропонує. Вкінці бесідник вказує на конечність зміни виборчої техніки.

В черги комісія приступила до подрібної дискусії. До ст. 1. і 2., що дотичать скількости послів і сенаторів, зголошено низку поправок, м. ін. поправку пос. *Пришинського* за зменшенням скількости мандатів у східних воєвідствах і поправки пос. *Хруцького* і *Шрайбера* за збільшенням скількости мандатів. Пос. *Брила* заявився за вдержанням компромісу, заключеного в березні ц. р. Пос. *Дубанович* (Х. Н.) і *Kepнік* (Пяст) заявили, що з уваги на становище лівиці застерігають собі право внести окремі проекти зміни виборчої ординації, бо, як кажуть, навіть мінімальних їх домагань не узглянено.

До ст. 3., що вводить інституцію союзу міст, пос. *Брила* вніс, аби союз міст був допустимий тільки для двох ліст кандидатів в округах, пос. *Багінський* (Визв.) для чотирох, а пос. *Шрайбер* вніс, аби не вводити ніяких обмежень. До дальших точок проекту зголошено цілу низку поправок меншого значіння.

На тому засідання підкомісії замкнено. Найближче засідання буде визначене на завтрішнім пленар. засіданні конституційної комісії.

Вибір президента Варшави.

Варшава, 5. липня 1927.

Президентом Варшави вибрано в десятому з ряду голосуванні інж. Жигмонта С л о м і н с ь к о г о. Він одержав 55 голосів, д-р Богуцький 47, білих карток віддано 7.

Нафтовий договір Америки з СРСР.

Вашінґтон, 5. липня.

Дня 4. ц. м. закінчилися переговори американського нафтового промислу з представниками С. Р. С. Р. Нафтовий концерн *Standard Oil Comp.* заключив з радянським урядом умову, після якої радянський нафтовий синдикат зобовязався доставити найменше 500 тисяч тон нафти. *Standard Oil* одержала виключне право на продажу радянської нафти в Туреччині, *Port Said* і *Coombos*. Подібну умову заключила *Vacuum Oil Co.*

Великий оркан в Одесі.

Одеса, 5. липня 1927.

В Одесі шалів оркан, що спричинив величезні шкоди. Вихор позривав велику скількість дахів, повиривав дерева з корінням, а на морі филі поперевертали менші кораблі. Понад 20 осіб утопилося. Трамвай, переповнений прогульківцями, на закруті вивернувся. 6 осіб згинуло на місці, 10 осіб тяжко ранених, 53 лекше.

Відгуки дня.

Не будьте милосерні!

Позичати книжку з бібліотеки для себе завсіди небезпечно, але позичити її для когось це набійство. Другий випадок трапляється тільки тим людям, у яких є серце замісць каміння, що серед нинішніх відносин не повинно бути.

— Пане-добродію! Будьте такі добрі визичіть мені де „Твори Шашкевича". Я мушу дещо прочитати звідтам до матури.

Такою просьбою обсипує вас одного дня якась симпатична учениця гімназії, семинарії чи іншого інституту і ви не можете відмовитися. Зачинається з того часу ваше „хожденіє по мукам."

Кілька днів під ряд не забуваєте про цю справу і тільки само разів ви дістаєте догани в ріжних формах, від: „Ах, то я так забудько", до „Біїтеся Бога, як можна?" Врешті добиваєтеся до одної з бібліотек — возьмім наприклад — до „Просвіти" і підписавши невинний, на око, папір забираєте книжку. Але цей невинний папір це власне є той цирограф, яким ви запропащуєте свій спокій, свою совість, своє життя. Від дня позичення книжки починається ваша покута за всі гріхи вольні і замані і... за ваше добре серце.

Перших два тижні минає ще як-так спокійно. Бібліотека не домагається звороту книжки, а ви хіба кілька разів на день нагадуєте собі про неї. Але пізніше що день то справа погіршується.

Одного ранку дістаєте письмо: „Вп. Пане! Будьте такі добрі і зверніть визичену книжку."

Встаєте з ліжка в кепським гумором та йдете до знайомої.

— Нема дома! Кажуть вам крізь двері.

— А коли буде?

— Не знаю. Виїхала на **п р о в і н ц і ю!** (Так нібито Львів не найбільш провінціональна провінція. — прим. складача).

Минає вам з того часу тиждень серед мук і дорікань управи бібліотеки. Третє або четверте письмо виглядає вже так: „Пане! Доки ми будемо чекати на книжку? Прошу негайно полагодити справу!" Йдете знову до знайомої і врешті видобуваєте отця Шашкевича з його творами. Приносите до дому і завязуєте собі гудз на хусточці, щоби не забути.

Цього дня випадають місячні порядки в хаті і ваша книжка „десь заподівається". Ви другої днини спішитеся і не маєте часу шукати.

Як раз цього самого дня дістаєте таку милу вістку: „Справа з книжкою передана адвокатові др. Ікс. До нього можна звернутися по інформації". — Ціле пополудне шукаєте горячково книжки і врешті знаходите. При тім розперта нова блюза і збита умбра.

Другої днини несете книжку до адвоката але по дорозі вступаєте до крамниці і забуваєте книжку. Коли вам таке трапиться то вже не вертаєте по неї, бо певно не найдете її так, як і я не знайшов.

А зробіть так:

1) Не визичайте для другого книжки з бібліотеки; 2) Коли визичили, то зараз на місці віддайте назад; 3) Коли не віддали, то в приписанім реченці заплатіть за неї бо це одинока рада врятувати перше і добру славу. — Колиж ви не зробили ні першого, ні другого, ні третього, то ви що найменше такий сам легкодух як я і можете дуже легко злибатися зі мною в одній кезі при відпокутуванні кари за своє добре серце.

Галактіон Чіпка.

НОВИНКИ.

— **Роз'яснена конфіската.** Члени нашої редакції та адміністрації думали цілих 24 години, що могло дати привід до конфіскати нашого часопису з дня 5. липня. Щойно тепер одержуємо офіціяльне повідомлення: сконфісковано відозву коломийського комітету для викінчення будови „Народнього Дому". Ця відозва була видрукувана в двох коломийських часописах у „Коломийських Вістях" з дня 2. липня ц. р. і в „Покутськім Слові" з дня 3. липня.

— **Шиби.** Магістрат затвердив цінник на шиби, щоби склярі не могли домагатись якоїнебудь ціни. Звичайна, середньої величини шиба коштуватиме 6 зол. Цінник склярів має 11 ріжних пунктів, яких нюанси нелегко передати: є там ціни шиб для прикрас, матових, для праці поза варштатом, на драбині, на даху, тощо. Зате потішають нас, що скла у Львові досить.

— **Львівський Співацький Гурток „Сурма".** Подається до відома, що дня 25. 6. ц. р. завязався новий мужеський хор під назвою: „Львівський Співацький" Гурток

„Сурма“ — як секція матірнього Товариства „Просвіта“ у Львові. Дириґентуру обняв д-р Володимир Неділка. Завданням хору буде плекати українську пісню і нести її у вірцевому виконанні між найширші маси української суспільности. Число членів обмежене. Зголошення в члени приймає дириґент д-р В. Неділка. — У Львові, дня 1. липня 1927. Маріян Копко, голова. Роман Сливка, секретар.

— **Від уряду посередництва праці** у Львові приходить повідомлення, щоби умові та фізичні безробітні, які дістають підмогу, зголосились у бюрах уряду вул. Рутовського 11, II. пов. і там відобрали формулярі посвідок. Ці посвідки затверджені комісаріятом дільниці або постерунком поліції треба звернути до Бюра праці найпізніше до 10. липня. Пізніше право до підмоги вспало. На всю цю маніпуляцію лишається всього 3 дні!

— **Львівська хроніка.** Якась 30-літня жінка кинулась у Львові з III-го поверха дому, що був раніше міським театром („Скарбка“); найцікавіше: що ще не ствердили, хто вона. — Важко працював за хліб три роки якийсь Евген Качоровський, який ходив по хатах як самозваний поборець міських податків. А коли день приносив йому мало, вночі фабрикував він по мистецьки монети по 50 сот. ще доляри, п'ятки або десятки, а скромного під золотого! І в цьому йому перешкодили. — Ще більше актуальною справою як самовбивства та крадіжі є у Львові постійна недостача води. Джерела води є за слабі на потреби міста; половина мешканців є пів дня без води. У літі у місті, де нема ріки, нелегко дати собі раду із порохом і спекою. Тому маґістрат асиґнував міліон зол. на будову нової водопровідної станції, яка тягнутиме воду із нагорянських джерел.

— **Катастрофи.** Біля Лодзі два товарні поїзди зачіпили за себе; паровози вилетіли із шляху. У Бельську згоріла 3-поверхова фабрика сукна Бітнера вартости 700.000 зол. і склад кожухів. — Біля Берліна, в Гайнерсдорфі, шофер переїхав дитину і перекинув з авта трьох пасажирів; в другім сусіднім містечку 6 пасажирів упавши з авта, ранених. Звістки про катастрофи з автами приходять у літі, добі прогульок, сотками щоденно.

— **Хвиля землетрусу на Україні.** 26-го червня київська метеорольоґічна обсерваторія прийняла низку повідомлень про те, що опівдні в ріжних частинах міста відчули підземні удари. Хитання ґрунту ствердили по верхніх поверхах будинків: із стелі осипалось вапно, бренчала посуда, виливалась вода. На вулицях Карла Маркса і Мерінґовській розмах хитань доходив до 18 цм. Останній раз зарімітили таке явище в Київі 1907 р. Також гідрометеорольоґічна станція в Одесі записала колихання ґрунту в околиці; мешканці Херсону і Кривого Рогу відчули його теж. Сильніше відчули його у Криму, в Ялті трівав він 3 секунди і його супроводив підземний гуркіт. Мешканці втікали з хат. Другий землетрус перейшов на всьому південному березі від Алушти до Севастополя. Київський геольоґ акад. Тутковський висловлює погляд, що підземна хвиля йде до Київа з Кавказу, Вірменії або Туркестану, але на Україні вона дуже слаба. Нема даних за те, щоби причиною явища були процеси на дні Чорного Моря або в Закавказі, є це процес пересування підземних шарів або гірських.

— **Засуди на Україні.** Надзвичайна сесія волинського окр. суду затвердила присуд двох шпигунів Ганни Самотії і Т. Тарасевича, обвинувачених у систематичній праці для польського ген. штабу; обоїх розстріляно. У селі Аулах (Дніпропетров.) присудили на розстріл Бабічева і Ісправникова за вбивство „селькора“ Заварихіна, а їх співучасників „хулігана“ Мерсона на 10 років позбавлення волі, Горбоносова на рік примусових робіт, Саленка на 3 роки висилки з меж України.

— **Всеукраїнський шаховий турнір** почався 26-го червня в Полтаві. У ньому бере участь 16 шахістів, між іншими харківчанин Тесленко відомий із міжнар. робітничого шах. турніру в Берліні і Селезньов, якого „Комуніст“ титулує „маестро“.

— **Королі воздуха.** Ліндберг в Оттаві, підчас похоронів летуна Джонсона, що вбився їдучи до Канади з нагоди 600-ліття її заснування, скидав разом з 20 іншими товаришами з літака вінки в честь нещасливого героя. — Бирд відвідав у Парижі матір Нанжесера, взяв участь в обіді, яким приймав його винахідник літака Блеріо і заявив, що небавком вибирається до північного бігуна двома літаками.

— **Світова всячина.** В Юґославії, місті Валієво, політичні партії підчас виборів стріляли до себе; 30 ранених. Не диво, бо на Юґославію впала страшна спека, що доходить до 40 ст. — Румунський король пише деннник, який видрукують після його смерти. — В Амстердамі від 6 до 8-го ц. м. збирається надзвичайна міжнародня кримінально-поліційна комісия. — У Берліні заснували союз республиканської преси; у його комітеті є голова райхстаґу Лебе. — Німецький уряд рішив скасувати від 1. жовтня т. зв. поліцію для догляду над моралю. — За поміч, яку дали при утечі дідові Тураті з Італії три співробітники „Аванті“ Росселі, Паррі та Альбіні вони засуджені на 3 роки примусових робіт. — Сенат півд. Африки відкинув проєкт, щоби завести для цієї країни окремий націон. прапор. — Пекінський уряд ощадности касує діяльність своїх посольств і консулятів на чужині. — У Ленінграді бракує термометрів; новий їх транспорт прийде з чужини аж за 2 місяці. — Літак „Дух Сан Люї“ на якому Ліндберг перелетів до Парижа піде в музей.

— **Кінець виїмкового щасливого.** Цими днями помер еспанець Роберт Гарціяс, якого імя згадав увесь світ завдяки його нечуваному щастю... у грі в рулетку. Коли в 1858 р. відчинено в Монте Карльо салю гри, яка до нині є єдиним джерелом доходів і безжурного життя предивного королівства Монако, Гарціяс пробував там щастя як бідний молодець з 10 франками. 10 разів по черзі поставив він на „червоне“ і десять разів виграв, подвоюючи кожну попередню ставку. На другий день почав ставити по 100 фр. і за тиждень виїхав з міліоном. Банк Монте Карльо був зруйнований. У цьому самому сезоні він спокусив щастя ще двічі з успіхом і виїхав з півчетверта міліонами готівки та валізами дорогоцінностей. Його знали у всьому світі і з усього світа почали люди зїжатись до Монте Карльо, мов на діямантові поля. Коли Гарціяс вернувся згодом до „печери гри“ він програв усе, але встиг знову відбитись, вернувши до Еспанії з півтретя міліонами. Але людська ненаситність є необмежена. Йому було замало цього майна і він почав грати на біржі; останні роки життя провів у нужді і в ній помер.

— **„Похожденія Чічікова“.** Чисто гоголівську історію, яку скопіювала дійсність читаємо в „Комсомольській Правді“. Осінню 1926 р. дирекція фінансово-кооперативної політехніки в Катеринославі одержала телеграму від проф. Цірлінґа, бувш. проф. військово-правничої академії. Його прийняли святочно і він почав викладати. Довгий рік викладав фінансове право і всі були вдоволені. Аж ось 2 місяці тому Цірлінґ показує телеграму з підписами Квірінґа та Луначарського, що його призначили завідуючим економічним відділом „Дніпрострою“ і він буде мусів покинути свою катедру. З усіх боків почали прохати знайомі та незнайомі професора, щоби дав їм якусь посаду при „Дніпрострою“. Напрохали його аж на 15.000 карб. Тоді професор щез. Почали шукати і виснилось: що він не Цірлінґ а Ципін і не професор, а малий, неосвічений аферист, якого поліція давно шукає. Всі його документи та дипльоми були сфальшовані, аж до урядової телеграми включно. Історія звичайна, але мораль з неї незвичайна: малий, неосвічений аферист може весь рік викладати у вищій школі фінансове право і його слухачі та товариші-професори... ним вдоволені. Видко, що те, що він зробив із правом і з фінансами вистачає, щоби мати дані на професора в Катеринославі.

— **З кіна.** У кіні „Палляс“ монументальна фільма „Метрополіс“.

— **Чужина** щораз більше цікавиться нашим господарським життям. Чималу заслугу в ознайомленні чужини нашим рідним промислом і торговлею має Товариство Міжнародньої Реклями — ґен. представництво Рудольф Моссе яке видаючи Адресну Книгу в двох мовах поширює інформації про господарський стан нашої країни. Купецтво віддавна зрозуміло вагу доброї Адресної Книги, якою є без сумніву згадане Видавництво. Найкращим доказом цього є постійний зріст передплатників на друге видання, яке вийде при кінці ц. р. Маємо інформації, що відділ про Львівське воєвідство почнеться друкувати у найближчих днях. Тому фірми, які бажали би помістити там свої адреси в поодиноких галузях, повинні порозумітись з редакцією Книги Варшава, Маршалковська 124, тел. 305—68 і 205—68.

Нові книжки і видання.

ЖУРНАЛИ:

НАРОДНЯ ПРОСВІТА. Часопис присвячений справам позашкільної освіти ч. 5—6, травень-червень. Зміст: М. Брилинський: На марґінесі „Дару Просвіти“. Ст. Сірополко: Читач і книга. Що читати? В. Радзикевич: Історична повість. М. Г—ий: До пізнання діяльности й творчости І. Франка. Нові видання Т-ва „Просвіта“. Бібліотека освітника. Вісти з Т-ва.

АМАТОРСЬКИЙ ТЕАТР ч. 3—6, березень—червень. Зміст: Мурський Петро: Орґанізація аматор.-театр. мистецтва. Звіти: Жовква, Перемишль, Перемишляни, Ходорів. М. Г-ий: Орґанізація аматор. театру і мистецького виховання у Чехів. Як виглядає китайський театр. Р. К-ий: Аматорський театр у Тухолі. (Спомини з 1920 р.) А. Будзиновський: Болячка театрів. Л. Ясінчук: Забута песа. Р. К.: Без керми. Дописи. Вистави амат. гуртків. Оцінки вистав. Іван Олексин: Режісерські вказівки („Ясні зорі“ Грінченка). Бібліоґрафія.

Всячина.

Примхи рулетки. У звязку із новинкою про смерть еспанця Гарціяс, який доказав рідкої штуки і розбив кілька разів банк у Монте Карльо, цікаво навести оповідання директора паризького театру Дебо, завзятущого грача в рулетку. Ось що він оповідає: „Одного разу пополудни прохожуюсь на Рівері, в околиці Монте Карльо. Мій зір зупиняється на придорожнім стовпі, на якому намальоване червоною фарбою число 6. Як стій подумав я, що на це число мушу поставити. Проїжджає фякер з числом 28. Коли вийде 6, думаю собі, треба буде поставити число 28. В дві години пізніше я в салі гри. По хвилині виходить 6. Ледви я рішився поставити, вже вийшло друге число 28. Можете уявити собі мою лють і роздратування. Кілька тижнів пізніше на проході паде моя папіросниця на землю. Схиляюсь і бачу, що придорожний стовп має ч. 22. Знову палець долі — думаю собі. 10 хвилин пізніше я в салі гри. Але пригадую собі, що не маю початкової цифри. Нехай це буде 1 гадаю. Жду на вихід одинки цілу годину. По ній ставлю повних 50 фр. на 22 і — не помиляюсь; виграю. На другий день уранці за сніданком, кельнер подав мені рахунок з цифрою 222. Мене вразило, що я зустрів моє щасливе число ще раз повторене. Вечером після виходу числа 1 ставлю на рулетку 22. Виграв. Я завагався, аж ось після цього виходить 2. Ставлю ще раз — вийшло. Я протер очі з дива. Цей останній випадок цікавий тому, що страшенне рідкий. Математик обчислить вам, що є 20 міліонів разів проти можливости, щоби воно повторилось. Але випадок і „щастя“ глузують з математики. Це химерне, необдумане щастя є причиною, чому міліони людей уже десятки літ шукають великої виграної довкола рулетки в Монте Карльо.

Найгарніші жінки в світі. У Тексас, місті Гальвестон, зорганізовано 23. травня світові змагання жіночої краси. Щойно тепер маємо ближчі подробиці з фотоґрафіями нагороджених красунь, яких є 10. Світові змагання зведено, точно беручи, до трьох країв найближчих до Сполуч. Держав: Канади, Мексику та острову Куба і до пять народів старого себто европейського світа. Німеччина, яка найшла живу копію Мельоської Венери, вимірявши її форми до міліметра, в останній мент Венери не післала. Виїхали делеґатки Франції, Італії, Еспанії, Портуґалії та Люксембурґу і то всі майже виключно коштом та заходом одної приватної людини, паризького „арбітра елеґанціярум“ Моріса Де Валефа (відомого провідника руху за новою мужеською модою: короткі штани, по коліна!) „Велику нагороду“ одержала представниця Ню-Йорку Дороті Бріттон. 1-у: представниця Фльоріди — Ада Віліямс, 2-у Люксембурґу, 3-у Еспанії, 4-у, 5-у, 6-у, 8-у представниці поодиноких американських держав, 7-у Франції, 9-у Італії. Моріс Де Валеф в статті жалується, що в конкурсі сили кандидаток не були рівні. Злучені Держави замісць одної своєї поставили членам жюрі до вибору 80. Американські журналісти, які вибирали, були осліплені загальним американським типом. Европейські кандидатки їздили перед днем конкурсу три тижні з міста до міста, де їх показували двічі денно в театрах. Повінь Міссісіпі попсувала залізничі шляхи і вони часто їхали кільканадцять годин замісць кількох на місце призначення. Коли Ліндеберга змучив Париж за тиждень, щож казати про молоді дівчата вічно в дорозі залізницею, серед куфрів у день і бенкетів вечером. Їх американські суперниці не їздили з ними, а приїхали на конкурс відпочавши в хаті свіжі, невтомлені. Умовини конкурсу були прості: дівчата від 18 до 28 літ, доброї поведінки себто яка працює на себе чесно або живе при родині.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“ Львів, Ринок ч. 10.